

richt is op het kennen van het leven in zijn wezen, in zijn onveranderlijke elementen.

Ik heb getracht de techniek te omvatten als stoffelijk scheppend element in den zaakdienst. Lilje in zijn bekende werk „Das Technische Zeitalter” geeft de volgende definitie: Technik ist zweckhafte schöpferische Gestaltung im Rahmen der Naturgesetzlichen Wirklichkeit ¹⁾. Spengler in zijn „Der Mensch und die Technik” ²⁾ kiest zijn definitie wel wat ruim. Alle levenstactiek noemt hij techniek. Er is een techniek van oorlogvoeren, van een staat te regeren, een techniek van het vervaardigen van een wapen, er is techniek in de manier waarop het ééne dier het andere aanvalt, enz. Deze opvatting sluit zich niet aan bij wat men in het algemeen onder techniek wil verstaan. Trouwens de geheele beschouwing van de verhouding van mensch en techniek, waarbij hij den mensch ziet als een roofdier, tenslotte verstrikt in de netten der civilisatie, heeft voor velen weinig aantrekkelijks. Dat neemt niet weg, dat tal van opmerkelijke dingen door hem van techniek worden gezegd.

In het volgende zal worden getracht de techniek te karakteriseren en van schriftgeloovig standpunt te waardeeren.

Ten eerste zal iets gezegd worden van uitvinder en uitvinding; ten tweede van industrie-arbeider en machine, en ten derde van gemeenschap en technisch product.

I.

Er is bij mijn weten niemand, die het karakter eener uitvinding zóó duidelijk en aannemelijk heeft beschreven als Dessauer in zijn werk „Die Philosophie der Technik”. Dessauer, die hoogleeraar is te Frankfurt, toont zich een enthousiast bewonderaar van techniek en verwacht daarvan alle heil voor de toekomst, mits die techniek in haar wezen beter wordt verstaan dan tot nu toe. Hij heeft zich tot taak gesteld een beter begrip van techniek te verbreiden. Volgens hem is de uitvinding de realisatie eener technische idee, die buiten den mensch rust ³⁾.

De technische vindingen zijn wel niet altijd aanstonds conform de technische ideeën, maar zij zijn er een min of meer geslaagd beeld van. Naarmate de uitvinding wordt verbeterd, nadert zij langzamer of sneller de ideale oplossing. Of, om in de terminologie van Dessauer te blijven, de uitvinding nadert asymptotisch de prästabilierte Lösung.

Het kenmerkende van deze opvatting is, dat de oplossing gegeven is en nu door den uitvinder wordt gerealiseerd. Hij komt, zie ik het

¹⁾ H. Lilje. Das Technische Zeitalter. Berlin 1932, pag. 64.

²⁾ O. Spengler. Der Mensch u. d. Technik. München 1931.

³⁾ Philosophie d. Technik. Bonn 1927, II Teil.